

Nr 663

Av herr Hamrin i Jönköping m. fl., angående rätten till återlån från allmänna pensionsfonden.

(Lika lydande med motion nr 550 i Första kammaren)

Av den sammanställning över statistiska uppgifter beträffande allmänna pensionsfonden per den 31 december 1965, som fonden presenterat per den 20 januari 1966, framgår att fondens kontantvärden per nämnda datum uppgick till över 10,4 miljarder kronor. Ökningen av fonden under 1965 var 2,9 miljarder kronor. Av totalbeloppet 10,4 miljarder kr. har i runda tal 2,9 miljarder tillförts den första fonden, 5,6 miljarder den andra fonden och 1,9 miljard den tredje fonden.

Den tredje fonden, som alltså i dag omfattar 1,9 miljard kronor är baserad på avgifter från mindre företag och övriga avgifter som tillkommer allmänna pensionsfonden. Som mindre räknas företag med upp till 20 anställda, d. v. s. i stor utsträckning företag inom hantverk, mindre och medelstor industri och servicenäringar.

Den dynamiska utveckling vi har i vårt samhälle i dag på det industriella området omfattar inte endast de större företagen utan i minst lika stor utsträckning de mindre och medelstora företagen. Många av de tidigare typiskt hantverksbetonade yrkena använder i dag i sin produktion komplicerade maskiner, och maskinparken inom den mindre och medelstora industrien har under de senaste tio åren utvecklats utomordentligt kraftigt. För att konkurrera är de mindre och medelstora företagen på exakt samma sätt som större företag beroende av en effektiv utrustning.

De maskininvesteringar, lokalinvesteringar etc. som följer med nödvändigheten av att följa med utvecklingen, ställer stora krav på kapital inom företagen. När förslaget om den allmänna tjänstepensioneringen genomfördes, fastslogs principen att en betydande del av fondmedlen skulle återgå i form av återlån till de företag som erlagt pensionsavgifterna. Enligt de nu gällande reglerna får kreditinrättningar låna medel ur fonden, under förutsättning att kreditinrättningen återlånar motsvarande belopp till den som erlagt pensionsavgift och att den erlagda avgiften uppgår till minst dubbelt så mycket som lånet. Vidare finns den restriktionen att lägsta belopp som på

detta sätt får återlånas är 500 kr. Det betyder att de företag som under ett år inbetalat pensionsavgifter som inte uppgår till 1 000 kr. är avskurna från varje lånemöjlighet.

Från representanter för Sveriges hantverks- och industriorganisation, som närmast har att företråda hantverkets, den mindre och medelstora industriens och servicenäringarnas intresse, har anförts stark kritik mot den utformning som återlånereglerna f. n. har. Återlånerätten har inte blivit det effektiva instrument att förse företagen med kapital som man hoppades när grundprincipen om återlån fastställdes. Detta framgår med önskvärd tydlighet av siffror i allmänna pensionsfondens ovan åberopade redogörelse per den 31/12 1965. De sammanlagda återlånen uppgick till drygt 546 miljoner kronor eller 5,4 % totalt. Beträffande återlånen från tredje fonden, d. v. s. de mindre företagens speciella fond, uppgick återlånebeloppet inte till mer än 1,1 miljon kronor eller 0,1 % av den tredje fondens totala omslutning. Dessa siffror visar med önskvärd tydlighet att systemet i dag inte fungerar när det gäller de mindre företagen.

De mindre företagen har i dag, som tidigare nämnts, stora kapitalbehov. Mindre företag har inte som de större företagen möjlighet att genom aktieemissioner, obligationslån eller liknande skaffa kapital utan är i betydligt större utsträckning än större företag direkt beroende av lånemarknaden. Det är därför angeläget att alla åtgärder vidtages för att möjliggöra att dessa företag får tillgång till kapital.

Vi vill därför föreslå att företagen äger rätt att ackumulera upp till 5 års återlånemöjligheter och att återlånerätten vidgas från de nuvarande 50 procenten upp till 75 procent av avgiftsbeloppet.

Den nuvarande amorteringstiden beträffande återlån är 10 år. Enligt vår uppfattning kan det finnas anledning överväga att förlänga denna amorteringstid från 10 till 20 år.

Möjligheterna till självfinansiering för företagen är i dag sämre än tidigare, och den skärpning som inträffat har enligt vår uppfattning särskilt hårt drabbat de mindre och medelstora företagen. Anspråken på kapital för dessa företag är i dag stora, och om företagen skall ha möjlighet att kunna följa med i utvecklingen, kommer kapitalanspråken och därmed anspråken på kreditmarknaden att ytterligare skärpas. Visserligen återgår en viss del av allmänna pensionsfondens medel till företagen över sedvanliga kreditinstitut och genom kreditinstitut av typ AB Företagskredit, AB Industrikredit m. m., men den utlåning som bedrives på dessa vägar, är inte till fyllest. En liberalisering av återlånereglerna skulle vara till en avsevärd nytta speciellt för de mindre och medelstora företagen.

Med hänvisning till ovan anförda hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära förslag om sådan ändring av reglementet för allmänna pen-

sionsfondens förvaltning, att återlånerätt får ackumuleras under fem år, att amorteringstiden utsträcks till 20 år och att möjlighet för återlån får utnyttjas upp till 75 % av inbetalda avgifter.

Stockholm den 26 januari 1966

Yngve Hamrin

i Jönköping

Anders Jonsson

Hans Nordgren

Bengt Sjönell

Gunnar Hyltander

John R. Anderson

Arne Persson

i Heden

Sven G. Andersson

i Örebro